

Γράφει ο **Πάνος Δαμέλος**

Δεν είμαι από αυτούς που τους ξένισε ή τους απογοήτευσε το αποτέλεσμα της ANΤΑΡΣΥΑ στις ευρωεκλογές (0,72%). Ούτε θεωρώ ότι είναι αντιφατικό με το πολύ καλό αποτέλεσμα των περιφερειακών εκλογών – άλλες συνθήκες, άλλα ερωτήματα, άλλα διακυβεύματα. Το αποτέλεσμα των περιφερειακών δείχνει ότι **πλέον είμαστε ένα διακριτό ρεύμα στην ελληνική κοινωνία, με αρκετή αναγνωρισιμότητα και επιρροή, απλά αυτό δεν εκφράζεται στις κεντρικές εκλογικές μάχες.**

Επειδή είναι ορατός ο κίνδυνος το αποτέλεσμα –που, εντάξει, αντικειμενικά δεν το λες και καλό- να οδηγήσει σε γκρίνιες και εσωστρέφεια, θα προσπαθήσω να συμβάλω στη συγκεκριμένη ανάλυση της συγκεκριμένης κατάστασης για το τι φταίει και πώς μπορούμε να το διορθώσουμε – αλλά κυρίως στο αν φταίει κάτι και αν χρειάζεται διόρθωση... Πιστεύω λοιπόν ότι υπάρχουν χοντρικά δύο προσεγγίσεις, δύο τακτικές που μπορεί να ακολουθήσει ως ανεξάρτητος πόλος η αντικαπιταλιστική αριστερά στη συγκυρία σχετικά με τις εκλογές αλλά και συνολικότερα.

Ο πρώτος δρόμος...

Λοιπόν, αν μπορούμε να αντλήσουμε κάποιο δίδαγμα από το γεγονός ότι η ANΤΑΡΣΥΑ εξακολουθεί να κάνει καταγραφές γύρω στη μονάδα, αυτό είναι ότι ο κόσμος της αριστεράς θέλει να έχει κάποια συγκεκριμένη χρησιμότητα η ψήφος του. Αν θέλουμε άμεσα αλλαγή των συσχετισμών, να αποτελέσουμε «κεντρική» πολιτική επιλογή περισσότερου κόσμου και αυτό να καταγράφεται και στην κάλπη, πρέπει να πείσουμε ότι είμαστε χρήσιμοι στο κεντρικό ερώτημα που περνάει σήμερα μέσα από τις εκλογές για τον υπό εξαθλίωση κόσμο της εργασίας: **Ποιος θα έχει την κυβερνητική εξουσία αύριο και με τι πρόγραμμα;**

Οι εποχές της «**αλλαγής των συσχετισμών**» εντός της αριστεράς τέλειωσαν όταν το 2012 μια δύναμη όπως ο ΣΥΡΙΖΑ (που είτε τον βλέπουμε ως αριστερό, είτε ως «προερχόμενο

από την αριστερά», η αναφορά στην αριστερά παραμένει) διεκδίκησε με σοβαρούς όρους την κυβέρνηση.

Στις ευρωεκλογές (όπως και τον Ιούνιο του '12) ο κόσμος με τον οποίο έχουμε ουσιαστική επαφή έκρινε ως πιο χρήσιμο το να διευρύνει τη διαφορά μεταξύ ΣΥΡΙΖΑ και ΝΔ παρά πχ να δώσει μια μονάδα παραπάνω στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ.

Έκανε λάθος; Πρέπει να τον καλέσουμε «να διορθώσει την ψήφο του», όπως έλεγε το ΚΚΕ; Όσο κι αν θα ήθελα να μπορώ να πω ένα αυτάρεσκο «ναι», νομίζω ότι η εργαλειακή χρήση της ψήφου με έναν παράδοξο τρόπο συνδέεται σε περιπτώσεις και με την **έλλειψη «κοινοβουλευτικών αυταπατών»** που θα επέβαλλαν το να ψηφίζεις αποκλειστικά με βάση το σχέδιο που θέλεις να υλοποιηθεί.

Απλώς, μέσα στα πλαίσια του κοινοβουλευτικού παιχνιδιού, ο ΣΥΡΙΖΑ σήκωσε το γάντι το '12 και πλέον είναι η μόνη δύναμη της ευρύτερης αριστεράς που μπορεί, αλλά στην ουσία και η μόνη που λέει ότι θέλει να παίξει σε αυτό το επίπεδο. Άρα η πλειοψηφία του κόσμου της αριστεράς, με ή χωρίς αυταπάτες, κρίνει ως πιο χρήσιμο στην καθημερινότητά του το να εκλεγεί μια κυβέρνηση που (έστω σαν πρόθεση) λέει ότι θέλει να κινηθεί σε λογική μακριά από τα μνημόνια παρά το να κάνει μία καλύτερη εκλογική καταγραφή η αντικαπιταλιστική αριστερά.

Με τη μαυρίλα που ζούμε, καλώς ή κακώς δεν είναι και τόσο παράλογο... Το ΚΚΕ έχει καλύτερες αντιστάσεις σε αυτή την πίεση λόγω ιστορίας, μηχανισμού, «μπετοναρισμένης» βάσης και δεδομένης (προς το παρόν) καταγραφής πάνω από 3%, που αδυνατίζει το επιχείρημα περί «χαμένης ψήφου». Κι αυτό βέβαια έχει καθηλωθεί σε μονοψήφια αποτελέσματα ενώ η συγκυρία θα μπορούσε να το έχει εκτοξεύσει.

Αν θέλουμε λοιπόν να έχουμε σύντομα μία σημαντική άνοδο στα ποσοστά μας, να «αλλάξουμε κατηγορία», τι πρέπει να κάνουμε; Κάποιοι σύντροφοι απαντούν «αριστερό ριζοσπαστικό μέτωπο», μετωπική συμπόρευση των αντι-ΕΕ δυνάμεων (η οποία δεν θα αρνείται και το ενδεχόμενο συγκρότησης αριστερής κυβέρνησης με βάση το μεταβατικό πρόγραμμα). Εκτιμώ πως πλέον το momentum χάθηκε. Πλέον το άθροισμα δυνάμεων όπως η ΑΝΤΑΡΣΥΑ (0,72%), το Σχέδιο Β (0,2%) και όποια άλλη, το πιθανότερο είναι να μη λειτουργήσει πολλαπλασιαστικά αλλά περισσότερο αθροιστικά, να μην «απελευθερώσει δυνάμεις».

Αν αυτό είχε γίνει πριν 2 ή 3 χρόνια, όπου το ρήγμα εξουσίας μόλις είχε δημιουργηθεί, θα

δημιουργούσε όντως άλλη δυναμική. Πλέον νομίζω ότι για τα επόμενα τουλάχιστον χρόνια **το ερώτημα της κυβέρνησης «από τα αριστερά» θα απαντιέται μόνο με επίκεντρο τον ΣΥΡΙΖΑ**, άρα η συμπίεση από μόνη της εξακολουθεί να μην απαντά πειστικά στο ερώτημα του κόσμου της αριστεράς περί κυβερνητικής εξουσίας.

Πιστεύω ότι ο μόνος τρόπος πλέον, αν υποθέσουμε ότι υπάρχει κάποιος τρόπος να εκτιναχθούμε εκλογικά σε αυτή τη συγκυρία, είναι να απαντήσουμε όχι στο ερώτημα «ποια κοινοβουλευτική κυβέρνηση» (έχει απαντηθεί) αλλά στο **«με τι πρόγραμμα»**. Και όπως το '12 ο ΣΥΡΙΖΑ σήκωσε το γάντι και είπε «εγώ θα κυβερνήσω», η μόνη κίνηση που θα μπορούσε να απαντήσει σε πραγματικές αγωνίες του κόσμου της αριστεράς σήμερα (ξαναλέω, μέσα στα πλαίσια του κοινοβουλευτικού παιχνιδιού) είναι το να δημιουργήσουμε τη μετωπική συμπίεση που θα σηκώσει το γάντι και θα πει: «εγώ θα συγκυβερνήσω με τον ΣΥΡΙΖΑ και εγώ θα τον τραβήξω αριστερά». Είναι αυτό που αρνείται να κάνει το ΚΚΕ και αυτό που μπορεί να απαντήσει στην αγωνία ενός κόσμου που βλέπει από τη μία τη συστημική ενσωμάτωση και τη δεξιά κατρακύλα του ΣΥΡΙΖΑ, από την άλλη δεν βλέπει κοινοβουλευτικά άλλη επιλογή που να μπορεί να εξυπηρετήσει τα υλικά του συμφέροντα. Όσοι βιαστούν να απορρίψουν αυτό το ενδεχόμενο με το σκεπτικό «θα γίνουμε ουρά του ρεφορμισμού και δωρητές σώματος στον ΣΥΡΙΖΑ», ας συνειδητοποιήσουν ότι αυτό ακριβώς είναι που συμβαίνει ούτως ή άλλως ήδη, με την τωρινή μας στάση. Τρέχουμε, ξοδευόμαστε, μιλάμε με κόσμο για το πρόγραμμά μας και εκλογικά το εισπράττει ο ΣΥΡΙΖΑ γιατί αυτός προσφέρει μία πρόταση ανακούφισης μέσα από τον κοινοβουλευτικό δρόμο. Προβληματική, αντιφατική, αμφίβολη, αλλά πάντως πρόταση.

...και ο «άλλος» δρόμος

Ο άλλος δρόμος είναι, απλά, να σταματήσουμε να πολυασχολούμαστε με τα ποσοστά. Να συνειδητοποιήσουμε ότι τη δεδομένη περίοδο αυτό δεν είναι ένα ευνοϊκό πεδίο για τη δική μας πολιτική πρόταση και να το πούμε καθαρά. Να σταματήσουμε να κάνουμε προεκλογική εκστρατεία με στόχους όπως «να περάσουμε το 3%» ή «να εκλέξουμε αντικαπιταλιστή ευρωβουλευτή». Όσο βάζουμε τέτοιους στόχους ενώ παράλληλα μιλάμε ενάντια στις «κοινοβουλευτικές αυταπάτες», τόσο θα φαινόμαστε ανακόλουθοι αλλά και θα απογοητεύεται/αποστρατεύεται ο κόσμος μας καθώς θα βλέπει να μην τους πετυχαίνουμε.

Ο άλλος δρόμος, αυτός που προκρίνω, είναι ο δρόμος της **απαξίωσης του πολιτικού συστήματος**. Είναι ο δρόμος της όξυνσης των αντιθέσεων μας με τη ρεφορμιστική αριστερά και η συγκεκριμενοποίηση ενός σύγχρονου επαναστατικού σχεδίου, με απάντηση στο ζήτημα της εξουσίας και **αιχμή το αίτημα για συντακτική συνέλευση, για να**

περάσει ο πλούτος και η εξουσία στους εργαζόμενους.

Είναι ο δρόμος της προβολής του όρου «**επαναστατική**» και όχι μόνο «**αντικαπιταλιστική αριστερά**», η περιγραφή (και όχι απλά η επίκληση) ενός άλλου τρόπου οργάνωσης της κοινωνίας, μακριά από τη λογική της ανάθεσης. Με συνεχείς εξορμήσεις σε αυτή την κατεύθυνση, της αποδόμησης του συστήματος, του κοινοβουλευτικού δρόμου και με αμφισβήτηση της αστικής εξουσίας και ιδιοκτησίας.

Με ακτιβισμούς και διαμαρτυρίες που θα δίνουν **εξεγερσιακό στίγμα**.

Με εμβάθυνση όχι μόνο στο πρόγραμμά μας, αλλά και στο πώς αυτό θα υλοποιηθεί. Με εντατικοποίηση της δουλειάς που κάνουμε σε **σωματεία, αυτοδιαχειριζόμενους χώρους, εργατικές λέσχες, πρωτοβουλίες γειτονιάς**.

Είναι ο δρόμος της μετωπικής συμπόρευσης με την υπόλοιπη επαναστατική αριστερά αλλά και του ειλικρινούς ανοίγματος στον κινηματικό αντιεξουσιαστικό και αναρχοσυνδικαλιστικό χώρο. Είναι ο δρόμος στον οποίο όχι μόνο δεν θα αγχωνόμαστε για το εκλογικό αποτέλεσμα, αλλά δεν θα θεωρείται καν δεδομένη η συμμετοχή μας σε κάθε εκλογική αναμέτρηση.

Υπάρχει έδαφος για να φέρει αποτελέσματα μία τέτοια προσέγγιση;

Νομίζω ότι αν δούμε τη συνολική εικόνα, αν δούμε τι συμβαίνει στην Ουκρανία, αν συνειδητοποιήσουμε με τι προκλήσεις θα αναμετρηθούμε τα επόμενα χρόνια, αυτή η προσέγγιση ίσως είναι και η μόνη «**ρεαλιστική**». Αν δούμε πόσο ισχυρό είναι το μιντιακό κατεστημένο, το ότι **μέσα σε τρεις μήνες κατόρθωσε να στήσει ένα κόμμα από το μηδέν**, ένα επικοινωνιακό τρικ που, χωρίς πολιτική πρόταση, συγκέντρωσε 6,6% και 375.000 ψήφους, θα καταλάβουμε ότι ακόμα και η κατάκτηση της κυβερνητικής εξουσίας από αυτόν τον φοβισμένο, πειθήνιο ΣΥΡΙΖΑ που δίνει όρκους υποταγής σε ΕΕ και ΝΑΤΟ δεν είναι καθόλου δεδομένη, παρά την εξαθλίωση που έχουν φέρει οι μνημονιακές κυβερνήσεις. Άρα το να βλέπουμε **σαν κεντρικό πεδίο παρέμβασης και καταγραφής μας το γήπεδο του αντιπάλου** είναι εξαιρετικά προβληματικό και αναποτελεσματικό. Αν δεν θέλουμε ο κόσμος να έχει «κοινοβουλευτικές αυταπάτες», ας το πούμε καθαρά: η λαϊκή βούληση είναι νοθευμένη μέσα σε αυτό το σάπιο αντιπροσωπευτικό πολιτικά και άνισο οικονομικά σύστημα. Εμείς παλεύουμε για την ανατροπή του, για την πραγματική δημοκρατία των εργαζομένων.

Υπήρχε μία περίοδος όπου μπορούσαμε να λειτουργήσουμε και στα δύο επίπεδα, ουσιαστικά αποφεύγοντας να απαντήσουμε στο ζήτημα της εξουσίας. Μέχρι και σήμερα απαντάμε στο

«τι», αλλά όχι στο «πώς». Γιατί όταν απαντήσεις στο «πώς», θα πρέπει και να κατευθύνεις τη δράση σου στην προετοιμασία της υλοποίησης του προγράμματος. Όσο το ρήγμα της κυβερνητικής εξουσίας ήταν πιο ανοιχτό, θα είχε περισσότερο νόημα η δημιουργία μιας ευρύτερης συμμαχίας που θα διεκδικούσε πιθανώς και την κυβερνητική εξουσία με βάση το μεταβατικό μας πρόγραμμα. Έχω την αίσθηση ότι πλέον περνάμε σε μία φάση όπου το τελευταίο ενδεχόμενο έχει κριθεί για τα επόμενα χρόνια και ότι σε κοινοβουλευτικό/κυβερνητικό επίπεδο ο μόνος τρόπος να παίξεις κάποιο ρόλο, όσο υπάρχει το φράγμα του 3%, θα είναι (και αυτό χωρίς σίγουρα αποτελέσματα) προτείνοντας κάποιου είδους συνεργασία με τον ΣΥΡΙΖΑ – για να μην παρεξηγηθώ, δεν είναι αυτό που προτείνω.

Αυτό που προσπαθώ να πω είναι ότι δεν γίνεται να προχωρήσουμε με τον ίδιο τρόπο, ούτε η απάντηση είναι «πιο εντατικά στην ίδια κατεύθυνση». Το ΚΚΕ ίσως να εξασφαλίζει την επιβίωσή του έτσι, αλλά ο κόσμος που έχει προσεγγίσει την ΑΝΤΑΡΣΥΑ στα κινήματα και που συνδέθηκε μαζί της στις τοπικές εκλογές δεν είναι καθόλου δεδομένος, δεν είναι «μπετοναρισμένος», επικοινωνεί μαζί μας επειδή ψάχνει προοπτική και πολύ εύκολα μπορούμε να βγούμε εκτός κάδρου. Και αν και μιλάω εδώ και χρόνια για την ανάγκη καλύτερης οργανωτικής συγκρότησης της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, δεν είναι αυτή η απάντηση που μπορεί να ανατρέψει τις χαμηλές εκλογικές καταγραφές. Πρέπει να προχωρήσει, αλλά η απάντηση δεν είναι ότι είμαστε ανοργάνωτοι (το ΚΚΕ τότε θα έπρεπε να έχει... 90%) αλλά ότι **το εκλογικό πεδίο σε αυτή την περίοδο δεν είναι ευνοϊκό για την πολιτική μας πρόταση/τακτική.**

Συνοπτικά:

Αν θέλουμε να έχουμε αισθητά καλύτερα εκλογικά αποτελέσματα το επόμενο διάστημα, η συμπόρευση πλέον δεν αρκεί εφόσον δεν απαντάει με «χρήσιμο» τρόπο στο ζήτημα της στάσης απέναντι σε μία πιθανή έστω «αριστερόστροφη» κυβέρνηση. Εκλογικά ο κόσμος της αριστεράς πολύ δύσκολα θα απεγκλωβιστεί από αυτό το ερώτημα τα επόμενα χρόνια. Άρα αν θέλουμε αποτελέσματα, θέλει ριζικά διαφορετική εκλογική τακτική και απάντηση στο ερώτημα της στάσης απέναντι σε μια «αντιμνημονιακή» κυβέρνηση.

Αν θέλουμε να συνεχίσουμε να έχουμε την ίδια -σωστή κατ'εμέ- στάση (ότι δεν συνεργαζόμαστε αλλά κάθε κυβέρνηση θα την κρίνουμε με βάση το μεταβατικό μας πρόγραμμα και στις όποιες πραγματικά θετικές κινήσεις θα στηρίζουμε), ας συνειδητοποιήσουμε ότι **εκλογικά είναι πολύ δύσκολο να αλλάξουμε κατηγορία.** Ας το πούμε καθαρά για να μην απογοητεύεται ο κόσμος μας. Ας μη βάζουμε στόχους για βουλευτές, στόχους που είναι μάλλον ανέφικτοι προς το παρόν. Και ας εμβαθύνουμε στον

άλλο δρόμο, ας κάνουμε πιο συγκεκριμένο το σχέδιο της επαναστατικής αλλαγής της κοινωνίας και ας δουλέψουμε με αυτό σαν βασικό στόχο, στόχο που δεν περνά απαραίτητα μέσα από την ενίσχυση των ποσοστών της ΑΝΤΑΡΣΥΑ στις κεντρικές εκλογικές αναμετρήσεις.